

Dosarul nr. 2rac-230/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Tricolici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Clima, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „Romir Production” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte „Romir Production” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Iurie Jitaru cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 01 martie 2019, prin intermediul poștei (f.d.65a), Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni (în continuare CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Mixte „Romir Production” Societate pe Acțiuni (ÎM „Romir Production” SA), intervenient accesoriu Iurie Jitaru solicitând încasarea sumei de 282147, 67 de lei cu titlu de pagubă materială, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 8464, 43 de lei și suma de 27900, 00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în data de 13 iulie 2017 între CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, în calitate de asigurator și Alexandr Sașcov, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto-casco nr.XXXXX prin care a fost asigurat automobilul de model XXXXX anul producerii 2017, număr de înmatriculare XXXXX, contra mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciilor ca rezultat al accidentelor de circulație.

La 29 decembrie 2017, pe XXXXX s-a produs un accident rutier în rezultatul căruia automobilul de model XXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXX, condus de Iurie Jitaru, a tamponat automobilul de model XXXXX cu numărul de înmatriculare XXXXX, condus de Alexandr Sașcov. Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 29 decembrie 2017, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Iurie Jitaru.

Reclamantul a menționat că, la producerea accidentului, posesorul

automobilului de model XXXXX cu numărul de înmatriculare XXXXX a prezentat polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă, eliberată de CA „Moldcargo” SA, valabilă la momentul producerii accidentului. Drept urmare, părțile implicate în accidentul de circulație au declarat cazul accidentului la companiile de asigurări cu care aveau încheiate contracte de asigurare. Astfel, a fost pornit dosarul de daune nr. 0023_2018 din 04 ianuarie 2018. La 15 ianuarie 2018 și 18 ianuarie 2018 au fost întocmite procesele-verbale de constatare a pagubelor semnat de către părțile implicate, precum și de reprezentantul CA „Moldcargo” SA.

Totodată, a precizat că în baza dispoziției nr. CSK0023_2018S2 din 23 iulie 2018 s-a dispus recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea despăgubirii de asigurare în sumă de 278147,67 de lei, sumă virată la unitatea de specialitate pentru asigurat, conform ordinului de plată nr. 1778 din 29 martie 2018.

Conform art. 8 alin. (2/3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nr. 414 din 22 decembrie 2006, CA „Moldcargo” SA a refuzat să achite despăgubirea de asigurare și a declarat cazul produs drept caz neasigurat, din motiv că la momentul producerii accidentului rutier, automobilul de model XXXXX cu număr de înmatriculare XXXXX, se afla în posesie legală a persoanei juridice ÎM „Romir Production” SA, care nu avea încheiat cu CA „Moldcargo” SA un contract de asigurare de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Drept urmare, ÎM „Romir Production” SA este responsabilă de repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier, vinovat de care se face angajatul persoanei juridice Iurie Jitaru. Conform foii de parcurs eliberate pentru autovehiculul de model XXXXX cu număr de înmatriculare, conform legislației în vigoare, polița de asigurare eliberată de CA „Moldcargo” SA, prezentată de persoana vinovată de producerea accidentului rutier la dosarul de daune, nu este valabilă, fapt confirmat prin scrisoarea CA „Moldcargo” SA.

Reclamantul a declarat că, după plata despăgubirii de asigurare conform contractului CASCO, păgubitul a cedat dreptul de creanță față de delincvent către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, iar ultimul a subrogat în drepturi pe asiguratul său Alexandr Sașcov și în limita despăgubirii achitate este în drept de a formula pretenții față de responsabilul de producerea pagubei ÎM „Romir Production” SA. Astfel, la 21 decembrie 2018 a înaintat reclamația nr. 3229/18 către pârât, solicitând achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol, însă ÎM „Romir Production” SA a dat un răspuns prin care nu recunoaște integral poziția companiei de asigurări, fiind de acord să achite suma de 180000 de lei, sumă care nu a fost achitată.

Ulterior, CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea sumei restante de 102147,67 de lei cu titlu de pagubă materială, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 8464, 43 de lei și suma de 27900, 00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, motivând că la 19 februarie 2019 de către pârât a fost achitată suma de 180000 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare în ordine de regres.

Prin hotărârea din 23 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” SA și s-a încasat de la ÎM „Romir Production” SA în beneficiul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” SA suma în mărime de 102147,67 de lei, cheltuielile de judecată constituite din taxa de

stat în mărime de 3064,43 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15000 de lei; în restul pretenției privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de ÎM „Romir Production” SA și s-a menținut hotărârea din 23 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel coroborând prevederile art. 1301 Cod civil, art. 1415 alin. (1) Cod civil, art. 8 alin. (1), (2), (2/1), art. 29 lit. d) din Legea 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule la circumstanțele cauzei, a conchis că conducerea autovehiculului de către o persoană care nu era inclusă în contractul de asigurare încheiat între proprietarul sau utilizatorul autovehiculului și asigurătorul de răspundere civilă auto, instituie dreptul intimatului CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA de a pretinde încasarea despăgubirii de asigurare achitate din contul apelantului ÎM „Romir Production” SA, în ordine de regres, în contextul în care suma pretinsă reprezintă prejudiciul reparat de către intimat, în contextul în care normele expuse mai sus instituie expres obligația apelantului de reparare a prejudiciului cauzat de acesta în urma accidentului rutier în calitate de posesor al izvorului de pericol sport care a generat survenirea prejudiciului reparat de către intimat, ca urmare a neachitării benevole a prejudiciului de către apelant.

Instanța de apel a respins argumentele apelantului, precum că în speță nu poate fi admis cuantumul pretențiilor reclamantului-intimat privind restituirea despăgubirii de asigurare pe motiv că apelantul nu a participat la examinarea autovehiculului deteriorat, iar deoarece din momentul în care CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a aflat despre faptul că automobilul nu este asigurat la SAR „Moldcargo”, urma să notifice compania apelantă și să inițieze o nouă procedură de evaluare a prejudiciului, care să fie opozabilă și persoanei responsabile de repararea prejudiciului, or, din probatoriul cauzei rezultă că procesele-verbale de constatare a daunelor au fost semnate de către reprezentantul companiei de asigurare „Moldcargo” SAR și Jitaru Iurie, care nu au anunțat reclamantul despre posesorul automobilului, iar conform scrisorii din 12 septembrie 2018, „Moldcargo” SAR a anunțat CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA despre posibila existență a situației descrise și anume că automobilul se afla în momentul producerii accidentului rutier, în posesia altei persoane, abia la 19 februarie 2018, pe când procesele-verbale au fost întocmite la 15 și 18 ianuarie 2018.

Circumstanțele invocate au fost confirmate prin scrisoarea nr. 3268 din 12 septembrie 2018, expediată de „Moldcargo” SAR ca răspuns la cererea prealabilă a CA „Donaris Vienna Insurance Group” din 25 aprilie 2018. Prin urmare, Jitaru Iurie fiind angajat al companiei ÎM „Romir Production” SA a avut obligația pozitivă de a anunța angajatorul despre circumstanțele accidentului rutier, astfel că inacțiunile acestuia, nu pot fi imputate companiei de asigurare reclamante. Mai mult decât atât, este evident că angajatorul a aflat despre producerea accidentului rutier, or, automobilul implicat în accidentul rutier, condus de Jitaru Iurie, XXXXX, cu n/î XXXXX, este automobil de serviciu, înregistrat după compania ÎM „Romir Production” SA. Iar acel fapt că compania apelantă aflând despre accidentul rutier nu a întreprins careva acțiuni în vederea participării la evaluarea despăgubirilor, nu poate fi imputat intimatei.

De asemenea, a menționat că, conform procesului-verbal de constatare a pagubelor din 15.01.2018, Jitaru Iurie a participat personal la evaluarea deteriorărilor autovehiculului XXXX cu n/î XXXXX, cauzate în urma accidentului rutier (f.d.11, verso-12), circumstanțe create, o dată în plus, demonstrează că apelantul nu poate pretinde încălcarea drepturilor sale prin neparticiparea la procedura de evaluare a automobilului XXXXX, or, de fapt din numele companiei la evaluarea automobilului deteriorat a participat Jitaru Iurie, persoana împuternicită de compania apelantă de a conduce autovehiculul respectiv și din cauza căruia s-a produs accidentul rutier. Or, acel fapt că întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor a avut loc cu participarea reprezentantului companiei de asigurare „Moldcargo” SAR, care a eliberat polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru automobilul de model XXXXX, cu n/î XXXXX (pe numele persoanei fizice Sigal Mihail) și însuși a persoanei care a condus automobilul - Jitaru Iurie, aceștia fiind invitați de către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA prin telegramă (f.d.14,18verso), circumstanțe care demonstrează că compania de asigurare CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA la executarea obligațiilor conform poliței de asigurare nr. CSK2017-001895/1-1 față de Sașcov Alexandru, a acționat cu bună credință și cu respectarea prevederilor legislației în vigoare, iar în astfel de circumstanțe argumentele apelului urmează a fi respinse.

Raportând aceste constatări cu lipsa la materialele cauzei a vreunor probe ce ar dovedi că evaluarea pagubei, inclusiv în urma examinării autovehiculului deteriorat cu participarea unor terți dezinteresați, ar fi fost efectuată eronat în complexitatea deteriorărilor constatate ca fiind produse în urma accidentului rutier, instanța de apel a conchis că argumentul invocat de apelant nu este determinant și nu atrage netemeinicia pretențiilor înaintate de intimat.

La 11 septembrie 2020, ÎM „Romir Production” SA a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat încălcarea normelor de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, precum aprecierea probelor s-a realizat arbitrar. Or, nici instanța de fond, nici instanța de apel nu au aplicat prevederile art. 1410 Cod civil și nu au răspuns la argumentul privind dreptul de a ridica excepții privind valoarea prejudiciului, ca și față de păgubit. Deși, au constatat că nu a fost citat pentru participarea la evaluarea prejudiciului, totuși, au considerat că nu este în drept să ridice excepții privind cuantumul prejudiciului evaluat, motivând prin obligația de comunicarea faptului că automobilul era în comodat, obligație care nu a fost executată. Or, nu a fost și nu poate fi obligată de a comunica faptul că automobilul se află în posesie și nu în proprietate.

Recurentul a opinat că, faptul că Curtea de Apel nu a motivat de ce nu a admis apelul pentru temeiurile invocate, însă a respins apelul fără a oferi părților, în special apelantului o explicație în acest sens, reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, fapt inadmisibil din perspectiva jurisprudenței convenționale și constituționale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților, conform scrisorii de însoțire datate cu 29 septembrie 2020 (f.d.156) și a fost recepționată de

către Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” SA și avocatul Mihail Eșanu la 01 octombrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d.160-161). Din adresa intimatului Iurie Jitaru s-a întors corespondența cu mențiunea „plecat” (f.d.158-159).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 10 iunie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 11 septembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 28 iulie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.143), însă lipsesc date despre recepționarea acestei de către recurent. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎM „Romir Production” SA, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM „Romir Production” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de ÎM „Romir Production” SA.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Romir Production” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat